

Szerkesztési iroda:

Nagy-Beeskerek,

Zápolya-utca 1-és szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Fleits Fer. Pál könyvnyomdája Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felajánlások intézendők.

Telefon szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybeeskerek, 1896.

XXV. évfolyam, 278. szám.

Hirdetési árak:

Egész évre ----- 12 ft.

Félévre ----- 6 .

Negyedévre ----- 3 .

Egy hóra ----- 1 .

— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Szerda, december 2.

Szilágyi Dezső.

Nagybeeskerek, december 2.

A magyar parlament megválasztotta a magyar parlament elnökévé választotta. Dicsőség és tisztelet volna minden parlamentre nézve, ha oly férfit ültethetne az emelvényre, akinek egyénisége sokkal magasabb, mint bármely megválasztott pozíció.

Anglia híres speakerei közül nem egy példánya volt a parlamenti elnöki méltóság eszményének. És Szilágyi Dezső diadalmas versenyre képes még akkor is, ha a parlamentáriszmus mint államának képviselőházi elnökeivel hasonlított össze. De azzal sem mondunk keveset, ha a dicsőség pálmáját a magyar parlamentáriszmus történetében Szilágyi Dezsőnek adjuk. Azon élőkörül, akik ültek a Sándor-utcai palota elnöki emelvényén, nem szólva, az elhunyt nagyok közt nem kisebb férfiak voltak, mint Somssich Pál, Ghyezy Kálmán stb.

Bizonyára Szilágyi Dezsőre nézve is megválasztás a ház szavazata. De bárhova lép ő, a közélet lépcsőzete bármely pozícióba viszi, sehol sem nagyobb, vagy kisebb ő. Mindenütt ugyanaz, nem nagyobb, sem kevésbé nagy.

A magyar közélet ugyanazon óriási erőközpontja marad ő, akár az elnöki széken ül, akár a miniszteri, akár a képviselői, vagy akár az ellenzéki padokon foglal helyet.

A természettudomány nagy, legújabb vívmánya, hogy a melet és az általa képviselt erőt raktározni és az erőt átvenni lehet Szilágyi Dezsőben óriási erők vannak felhalmozva, melyeket a magyar politika és közélet legfőbb igényei szerint a fontosabbnál fontosabb pozíciókba lehet átvenni és a haza javára alkalmazni. A mi-

dőn az ellenzéken hatalmas mozgató erőre volt szükség, Szilágyi Dezső az ellenzék élén állt. A midőn az igazságügyi vagy később az egyházpolitikai reformok követelték hatalmas emberüket, ismét ott volt Szilágyi Dezső. A jelenkor története fel fogja róla jegyezni, hogy az egyházpolitikai program és névszerint a polgári házasság nélküle nem valósult volna meg.

Parlamentáriszmusunk súlyos korszakában, midőn a Sándor-utcai palota vad orgiák színhelyévé lett, meg kellett menteni a magyar közélet méltóságát s rendet és nyugalmat kellett hozni parlamenti tárgyalásainkba. Ekkor a politikai erőátvitel megint alkalmazásra került, Szilágyi a miniszteri székéből az elnöki emelvényre lépett.

E pillanatban a nagy államférfiu politikai pályája nemcsak új korszakba, hanem legkényesebb próbára került. A nagy erőritkán nyugodtak és békések. Rendesen háborognak, mint a végtelen óceán, vagy rombolva száguldoznak, mint az orkán. Szilágyi a viharos nagy erők közé tartozott, s az elnöki széken feladatává lett, hogy örökösök a rend és béke felett. A szélvésznek kellett megtékeznie a zivatart és a villámnak megfognia önmagát.

Es Szilágyi Dezső képes volt még arra is, hogy a természetével homlok-egyenest ellentétes nagy feladatot fényesen megoldja. Tárgyalogabb és nyugodtabb elnök nem ült a Sándor-utcai palota emelvényén. A közviszonyaink alapzatait gyakran megregető erő, a parlamenti zivatartok eme Titánja a legnyugodtabban uralkodott a parlament lármás jelenetei fölött. Játszva küzdötte le a zavargó elemek ellenállását. Ez a majd mindig offenzív hatalom a leghívősebb nyugodtsággal és igazságossággal vezette a parlamenti tárgyalásokat.

A szabadelvű pártot soha egy súlyos helyzetében sem hagyta cserben és az ellenzék mégse panaszkodhatott rá soha egy pillanatig sem. Ép azért csudáljuk, hogy az opposíció minden árnyalata Szilágyi Dezsőre kivételt nem tett és nem járult hozzá utolsó szavazatáig Szilágyi megválasztásához.

De ez mitsem változtat a viszonyokon. Szilágyi Dezső jövőre is olyan tárgyilagos és nyugodt elnök lesz, mint a minő volt a múltban; de egyszersmind ép oly szigorú és a parlamenti rendnek ép oly vaskezi őre. Nyugodtan nézhetünk tehát a parlament tárgyalásai elé. Tanácskozásaink nyugalalmát megháboríthatják a zavargó elemek; de parlamentáriszmusunk méltóságát nem tiporhatják sárba. Örömlomán lesz az a nagy erő, aki hatalmas karjával megragadja s nem engedni lefolyó parlamenti áramlatunk színvonalát.

Szilágyi Dezsőnek egyébiránt rendszerint nem is kell alkalmaznia erejének túlsúlyát és tekintélyének megsemmisítő hatalmát. A mióta az elnöki széken megtanulta az önlegyőzést, egyéniségének szelidebb vonásaival és enyhébb érvényre jutásával is képes leküzdeni a haragot és megnyerni a rokonszenvet. Ez által lépett Szilágyi Dezső nem magasabbra, hanem politikai pályának új korszakába. Hatalmas egyénisége nem nyom többé agyon, hanem meghódít.

Nem tör össze, hanem megnyer. A politikában pedig, melynek művészete az emberek „kezeléséből“ áll, a legnagyobb férfi sem ér el sikereket, ha nem bír azon egyéni varázsszal, mely erősebb köteléket fűz minden rabláncznál.

A magyar közélet jelenlegi viszonyai által követelt erőátvitel Szilágyi Dezsőt újra a parlamenti elnöki emelvényre he-

A „TORONTÁL“ tárczája.

Töredékek Torontál vármegye közigazgatásának történetéből.

— A „Torontál“ eredeti tárczája. —

1836-ig Torontál vármegyében — de az egész országban sem — a marhárlatokat még nem iktatták. Az east kívánó rendelet, mely egyszersmind az akkori közbiztonsági viszonyok megvilágításához járul, 1836. évi április hó 20-án kelt. Szól pedig:

„Nemes Torontál Vármegyének 1836. Esztendői Junius 7-ik 's több utána következő napjain Betskerek Mező Városában tartott közgyűléséből a helységek Biráinak szokott hirdetés, és jegyző könyvben való beiktatás végett kiadatik. —

A' N. M. M. K. H. Tanács kegyesen hirdi adja:

1651—11707 é. f. e. Április 20. A' szarvas marhák és lovak igen divatozó elorozásoknak gátlása tekintetéből rendeltetik: hogy a községek elöljárói, 's jegyzője felvigyázása alatt Jegyző könyvek tartassanak mellyekbe a vásárra Czedulák, valamint a' községből kiadott ugy szinte oda behozott marhákról szólnak a' Jegyző által egy helység Elöljárói előtt rendszeren beiktatassanak. Az Elöljárók pedig kemény felelet terbe alatt csak olyan marhákról bizonyítványt adjanak, mellyek vagy a' helység tulajdon tevénytéséből, vagy pedig mellyekről a' sajátosági bizonyítványok előmutatnak.“

Tehát a „járlat“, vagy „marhalevél“ stb. most használt kifejezések ismeretlenek voltak,

csak „czedulát“, vagy „bizonyítványt“ használtak. —

Ugyanez évben a megyebeli mézásokok „a' jelen üdő mostohasága tekintetéből“ a marha hus; — a szappanosok pedig a fentiből folyó, mesterségükhöz szükséges szerek megdrágulása végett a szappan és gyertya árának felemeltetését kérik, mely kérelmeknek következőkben adatik hely:

„A' Tettes K. és R. a jelen folyó üdőknek járásához mérsékelve e' kevetkesendő ár szabásban meg állapodni méltóztatnak; ugy mind:

	w. w.	frt kr.
1 font marha hus	—	12
1 „ bornyu do	—	16
1 „ bárány do	—	8
1 „ nyers szalona	—	28
1 „ száraz do	—	30
1 „ fagynak	—	24
1 „ pamukbéli gyertya	—	33
1 „ fonalbéli do	—	31
1 „ nyers szappan	—	24
1 „ száraz do	—	26
1 mássa Lisztáng (?)	12	—
1 „ Kenyér liszt	10	—

Es ez „szoros megtartás végett“ kiadatik.

Nem lehetne manapság is szabályozni a hus stb. árát?

Alábbi szolgabírói rendelet ma is alkalmazható volna:

„Aldás, békesség az Olvasónak.“

„Minek utánna tapasztaltatott volna, hogy

a' már többször kiadott parancsolatok ellenére is, a' helységekben egy háznál több kutyák tartatnak, ugy annyira, hogy némelyek elégtelenek lévén, megoknak kenyeret szerezni, mégis több kutyákat tartanak, kik éhen lévén a faluba kóborolnak és károkat tesznek; azért is a' kint megirt helységeknek Birájinak meghagyom, hogy házanként a' kutyákat agyon lövöldöztetvén, egy nál többet egy háznál meghagyni ne merészeljenek, különben engedetlenségüknek érdemlet díját veendik. Költ R. Sz. Mártonba 5 ik Január 1837-én. A foganstról való jelentés minden esetre elváratik.“

Damasskin sz. Biró.

Hogy már akkortájt gondoskodva lett esetleg kiűtött járványok lokalizálásáról, bisonyítja alanti kérvény, mely egyszersmind az akkori hivatalos stílus mintapéldánya:

1122.

„Tekéntetes Rendszerenti All Ispány Ur!

Miután mai napon vett hivatalos Jellentés szerént a' Marha Dög Makó P. M. Várossában továbbá Bánhegyes kunágótti és Dumiratosi pusztákon, oh fájdalom! ismét ki ütött, ezen szomora környül állásról Tettes Uraságotat a szükséges óvások fen tarthatása végett, ezennel tudositani tiszti kötelességemnek ismerem. Mellyek után Uri becses sziveségében ajánlott tisztelettel maradok Tekéntetes Uraságotnak

Makón Stóber 5-én 1836.

Alásatos szolgája
Vásárhelyi János
m: k. Csánád Vgye
Al Ispány.
Köszli: R. N.

lyezte. Ott ép oly hasznosan és áldásosan fog működni, mint működött eddig. De midőn közéletünk újból más pozícióba való erőátvitelre érik meg, Szilágyi Dezső fényesen fogja betölteni újabb állását is. Ép úgy mint betöltötte eddig mind azt a helyet, a melynek elfoglalására a közérdek szólította.

HIREK.

Tájékoztató.

December 12. és 13. Megyei áll. vál. ülés.
December 14. Közig. bizottság ülés.
December 19. Rendkívüli megyei közgyűlés.
1897. Január 9. Növegyleti táncmulatság.
A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

— **Rendkívüli megyei közgyűlés.** Torontál vármegye törvényhatósági bizottsága december 19-én rendkívüli közgyűlést tart. Az est megelőző állandó választmányi ülések december 12. és 13-án délután fognak tartani.

— **A torontáli országgyűlési képviselők** közül az egyes képviselőházi bizottságokba be-
választottak:

az igazságügyi bizottságba: Jovanovits István;

a közigazgatási bizottságba: Belitska Béni, Talián Béla;

a pénzügyi bizottságba: Papp Géza;

a zárszámadás vizsgáló bizottságba: Demkó Pál, Rónay János;

a vizügyi bizottságba: Babics József, Karácsonyi Jenő gr., Nákó Kálmán gr., Rohonczy Gedeon, Telecsky Kristóf;

a fölrirati bizottságba: Papp Géza.

— **Uj anyakönyvvezetők.** A m. kir. belügyminiszter Torontál vármegyében a kis orosz anyakönyvi kerületbe Berker Miklós h. községi irnokot, a kis-komlósi Junker Henrik h. irnokot és a zombolyaiba Staffel János községi jegyzőt anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki és az utóbbit a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbizta.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Guggenberger Gyulát a nagyszentmiklósi járásbíróvá nevezte ki.

— **Uj vasut Torontálmegyében.** A torontáli h. é. vasutak igazgatósága a mai napon kötötte meg Freund Henrik és fiai céggel véglegesen a Széchány—Alibunár—Antalfalvai vasutvonal kiépítésére vonatkozó szerződést.

— **Ivánkovits János utóda.** Mint értesültünk, Ivánkovits János roznyói püspöknek a kultuszminiszteriumban immár megüresedett állását, a vallási előadói hivatalt, ketté osztják. Kineveznek egy miniszteri tanácsost, melyre Francis Norbert, volt országgyűlési képviselő és egy osztálytanácsost, mely állásra Várady Árpád dr., a csanádi püspök titkára van kinevezve, ki Nagybecskerekén végezte középiskolai tanulmányait.

— **Uj adóhivatal.** A pénzügyminiszter nyolcz új adóhivatalt állít fel az országban. A döntés, mint értesültünk, már megtörtént, amely nyolcz január elsejétől kezdve megkezdik az új adóhivatalok működésüket. Ezek között van Antalfalva is.

— **A fehértemplomi plébániát,** mely régóta üresedésben volt, most betöltötték. Az új plébánost Horváth Józsefnek hívják és eddig Grabácson volt plébános. Fenkölt lelkű papnak jellemzik őt, kinek működése elé bizalommal nézhetni. Pallanik János segédlelkész, eddigi fehértemplomi adminisztrátor a grabácsi plébániát kapta és ennek helyére fehértemplomi segédlelkészül Sorbán Kornél áldozó papot neveztek ki. — Horváth József, az új fehértemplomi plébános 1835. január 25-én Lugo-on született és 1857. szeptember 24-én lett áldozó pappá szentelve. Mintán a csákvári, szegedrókusi, nagybecskereki, nagyikindai és karánsebesi plébániákon mint segédlelkész működött. 1862-ben a 61. sz. gyalogezrednek tábori lelkészévé lett. Horváth e minőségben 6 éven át, egészen 1868. július közepéig működött, mikor az új-moldovai plébánia adminisztrációjával bízták meg. Két évvel később Temes-Szlatinán lett adminisztrátor. 11 évi tevékenység után Horváth 1881. május 6-án kapta a bulcsi és 1885. május 1-én a grabácsi plébániát, honnan most a fehértemplomi plébániára lépett elő.

— **A hajózás beszüntetése.** A dunai hajózás beszüntetése hivatalosan már megtörtént, bár a magánvállalatok hajói még mindig közlekednek a folyón, mivel jég még nem mutatkozott. Ellenben az Elbán már megkezdődött a jégzajlás és a hajók téli állomásukra vonultak.

— **Itt a jég!** Jégport kedvelők töltetik ismét a kedveteket a korcsolyázás nemes művészetében. Beállt a fagy s nemsokára mindannyitoknak öröme repülhetek aczélszárnyaitokon. — Hozsanna! zeng a szerelmesek kara, ismét van mód az ártatlannak látszó mégis oly édes szeretkezésre. Mert hiába, a báterem sima parkettjén száz meg száz vizaga szem nézi, bírálja a szót, a mozdulatot, a tetteket, míg itt az Isten szabad ege alatt mindenki el van foglalva magával s legfeljebb a mamák, ha látnak, ha visszagálhatnak valamit a pavillon homályos alakjai mögül. De a fiataloknak van rá gondjuk, hogy ne lássanak semmit.

— **A nazarénusok.** A hívők száma roppant szaporodik a szocialisták városában. A Vásárhely és Vidéke újságolja a következő hírt: Hivatalos kimutatás szerint a legutóbbi napokban 141 polgár jelent meg a polgármesteri hivatalban, ahol valamennyien bejelentették, hogy eddigi egyházaik kötelekeiből kilépnek s az egyházi terhek viseléséhez a törvényes idő lejártá után semmivel sem járulnak. Hír szerint a következő héten ismét tömegesebb bejelentés lesz. A felekezet nélküliek legnagyobb része a református egyháznak tagja.

— **Akik a színházban lármaznak.** Finom, női kéz írta vonásokból összerótt levelet hozott ma a többi közt a posta.

Az ilyen levelekkel úgy szoktunk elbánni, hogy előbb kézzel-kézzel adjuk, körülzseglaszszuk a leveleiből kiadódó parfume-ot és ebből a sokat mondó, mégis sokat titkoló illatból igyekszünk találgatni a levél írójára, szeméire, hajszinére, természetére stb. stb. Azután az idealismus átsap a proszába. Egyikünk kibontja a levelet és nagy figyelemmel kezdi olvasni — az iráshibákat.

Igy tettünk ma is (legalább részben) az előttünk fekvő illatos női levéllel. Körülzseglaszszuk, felbontottuk és kerestük az orthografiai hibákat. E helyett azonban egy szellemes (és bizonyára szép) asszony érdekes fejtegetéseit olvastuk. Hogy miről szól a levél? Hát a színházi viselkedésről. Igen, mert ott állunk a mai világban, hogy szóvá kell tenni azt is, hogy egy nagy társaság: a színház közönsége, hogyan viselkedjék előadás alatt.

Atadjuk a szót a szép asszonynak: „Sokszor járok a színházba a férjemmel és igen sokszor bosszankodom. No nem azért, hogy a férjem a színházba visz, hanem azért, hogy akadnak, akik a maguk tulságos vig temperamentumukkal zavarják az élvezetemet és azt hiszem a másokét is.

Ahogy egy filozófó dialóg vagy monológ folyik a színpadon, itt is, ott is megindul a suttogás, kacagás. A házi barát valami szép dolgot mond ő nagyságának, a vőlegény a menyasszonyának, mire ő nagysága is, meg a menyasszony is kacagnak. Ezt meghallja lent egyik másik ideges néző (például önök, mert önök mindig idegesek) és püsszegni kezdenek. (Pardon, Nagysád téved, mi magunk is igen hangosan szoktunk nevetni. A szerk.) Erre a fecsegők még jobban püsszegnek és a következő pillanatban egy szót sem hallok abból, ami a színpadon történik.

Bizony bosszantó dolog ez. Legalább engem szörnyen bosszant és ilyenkor mindig egy ujjtáson töröm a fejem. Eszembe jut ugyanis, hogy amikor kis leány voltam, a tanító kisasszony minden óra végén kiállított „vigyázónak“ a katedrára. Az volt a tisztem, hogy a krétát a kezembe vegyem, azután a nagy tábla közepére egy függélyes vonást húzzak és az egyik felére a táblának a „jókát“, a másik felére pedig a „lármazókat“ írjam. Hát bizony sokszor kedvem volna kiállnom a nagy függöny elé és fölírni a lármazókat, akik a suttogásaikkal, meg a kacagásaikkal megrontják a mi (többségben levőknek) élvezetét.

— **A megszőktetett hercegisasszony.** A firenzei Flerasnosca állítólag beavatott személyiségtől eredő hír gyanánt közli, hogy Feichi festő Elvira hercegisasszonyt nem szerelemből szőktette meg, hanem felesége hozzájárulásával és közreműködésével. A szőktetés célja nem volt egyéb, mint hogy a hercegisasszonyt kiszabadítsák mostohaanyjának kezei közül, azután pedig előmozdithassák a nyelvelését azzal az elsőkelő egyénnel, aki iránt a hercegisasszony már régóta a legforróbb szerelmet táplálja.

— **Országos szőlőtelepítő-szövetkezet.** Mint minket értesítene, „országos szőlőtelepítő-szövetkezet“ van alakulóban. Az alapszabályok II. fejezetében a szövetkezet céljairól a következőket olvassuk: Nemes európai és amerikai szőlővesszők és oltványok tömeges termelése, saját céljaira felhasználása, eladása és a tagoknak eladása és vételének közvetítése. Immunis homokterületek és alkalmas kötött szőlőtalajok vásárlása, azokon mintá és anya-telepek létesítése. Bor és csemegeszőlő termelése, eladása. Gyümölcsfaiskola létesítése, karónyerés céljából ákácus telepítése és kosárfűz termelése. Melléktermények feldolgozása és cognacforrás. A telepeken állandó szőlőmunkások tartása, tanítása és képzése. Ezekből láthatjuk, hogy a szövetkezet felölel mindent, mire hazánk szőlőtermelésének visszaállítására égető szükség van. A 100 korona részjegyek 10 koronás részletekben is törleszthetők lesznek. Részletjegyek jegyzését elfogadják, valamint felvilágosításai szolgálnak dr. Horváth Jenő, Budapest, Nagymező-utca 12. sz. és Maurer János, Kassa.

Irodalom és művészet.

Jókai Mór.

— december 2.

Országos feltűnést keltett a napokban az a levél, a melyet Jókai Mór karczagi választóihoz írt, bucsut mondva benne a politikának, a melyet fényes szellemével oly sokáig szolgált. Az ősz poeta visszavonul irásztalához, dolgozó szobájába, a melyhez, mint tudjuk, hű maradt politikai pályafutása alatt is. Babérai, melyeket mint szónok és mint törvényhozó szerzett, ha nem is hervadnak el egyhamar, de örökké nem tartanak; míg az a koszoru, a melyet a magyar nemzet írói érdemeinek elismeréseképpen lábához tett, örökzöld marad akkor is, a mikor ez az egész korszak politikai küzdelmével együtt már a históriáé lesz.

Az irodalom tehát visszakapta Jókait, a ki, hála a fölöttünk örökös gondviselésnek, ma is még szellemi jeleségeinek teljes birtokában írja elbűvölő történeteit. Ragyogó mult és ragyogó jelen! A kiválasztottak közül is csak keveseknek adatott meg a léleknek ez a rugalmassága, a poezianek ez a kifogyhatatlan aranybányája. Jókai szinte megifjodik munkáiban, a fiatalok versenyében ő még mindig a legyőzhetetlen Góliáth. Fél százados hihetetlenül termékeny munkásság után, gyűjti az anyagot és dolgozik újabb ötven esztendőre.

Mi mindent várhatunk még tőle most, hogy a politikától teljesen visszavonult a egész idejét a Muzsák társaságában tölti! Összes munkáinak jubiléris kiadása száz kötetre volt tervezve; de mintha Jókai ezt a keretet szűknek találná, mintha neki még legalább száz kötet megírni valója volna!

Es ő birni fogja. Van ehhez az emberföltötti munkához emberföltötti ereje, a minthogy Jókai neve már ma is lassanként mytikus fogalomvá válik, jövődö századok irodalom buvárai pedig bizonyára ki fogják sütni, hogy nem is egy Jókai írta ezt a tömördek szép Jókai-regényt, hanem legalább is tíz.

Hisz mi magunk is úgy vagyunk vele! A mikor összes műveinek gyönyörű kiadásából újabb és újabb sorozatokat olvasunk, el se tudjuk képselni, hogy ennek még folytatása is lehet és hogy a vállalat, mely kibocsátja, még csak felén van nagy munkájának. — Hogyan, kiáltunk fel önkénytelenül; együtt látva ötven kötet Jókait — marad még valami a hátra levő ötven kötetre?

Csak később jut eszünkbe, hogy mennyi szép regénnyel adós még a vállalat és hogy az újabb sorozatoknak mennyi sok gyönyörűséges órát köszönhetünk majd! Mert bátran merjük állítani, hogy a mely elképzeltetlen dolog, hogy valaki Jókait egyszer sem olvasta, épp oly elképzeltetlen az is, hogy valaki Jókai regényeit csak egyszer olvasta. A mi írófejedelemünk azok közé a lángelmék közé tartozik, a kikkel nem lehet betelni, a kiknek köteteit előlől kezdjük olvasni, ha végéhez értünk.

Kincs az az ötven kötet Jókai, a mely összes műveinek gyűjteményes vállalatából már eddig megjelent s szinte kicsinyes dolognak látszik e munka olcsóságáról beszélni akkor, a

mikor minden művelt ember tudja, hogy egyúttal megfizethetetlen nemzeti kincset szerez meg vevője. Jókai könyvei igazán azokhoz az irodalmi termékekhez tartoznak, amelyek „egy magyar család könyvtárából sem hiányozhatnak” s csak hálással lehetünk a Révai Testvérek irod. intéze részvénytársaságnak, a mely módot nyújtott a kevésbé tehető polgári családoknak is arra, hogy könnyen törleszhető havi részletfizetések útján ezt a monumentális, örök időkre szóló művet megszerezzék.

Es a vállalat a mi ismételt ajánlatunkra talán nem is szorúlna — mert hisz maga kínálta legjobban önmagát — de mégis szükegesnek tartottuk felhívni rá olvasó közönségünk figyelmét most, a karácsonyi könyvvásár idején. Műlő becsü olvasmányok helyett — egy darab halhatatlanság! *Becsesebb karácsonyi ajándékot Jókai összes műveinél el se tudunk képzelni!*

Színház.

= Színházi hír. A jutalomjátékok szonjában nem éppen érdektelen előadás lesz a holnapi. Azonfelül, hogy a magyar színműirodalom egyik legnagyobb alakjának, Csiky Gergelynek nagyhatású színműve, a „Csifra nyomorúság” kerül színpadra, — ezen az estén veszi ki jutalomjátékát a társulat bájos naivája, Götz Arska kisasszony, ki a poétikus leányalakok kreálásával oly népszerűvé tudta magát tenni Nagybecskerekben. A kisasszonynak Eszter a legjobb szerepei közé tartozik, mert tág teret nyílik a darabban kifejtene kétségtelenül szép tehetségét. A szereposztás egyébként is igen szerencsés, ami nagyban fogja előmozdítani a holnapi est sikerét. Mint értesülünk, a jegyekből már eddigel is igen sok kelt el.

Legujabb hírek.

A királyné utazása.

Budapest, decz. 1. Erzsébet királyné az utóbbi napokban Welsben időzött, ahol Mária Valéria kir. hercegnőt látogatta meg. A királyné tegnap inkognitóban Hohenembs grófnő álnév alatt Welsből a keleti expressz-vonattal Münchenen és Párison keresztül Dél-Franciaországba utazott. Kisérétében voltak Sennyei báróné udvarhölgy, Berzeviczy vezérőrnagy és Klauzy udvari tanácsos. Erzsébet királynét, mikor Münchenen átutazott, a pályudvaron József Ágost kir. herceg és Gizella kir. hercegnő üdvözölték. A királyné ma reggel 8 óra 15 perczkor a keleti futárvonattal Szirmay grófné udvarhölgye és Berzeviczy kíséretében Párisba érkezett. Amint a vonatról leszállt és Berchthold követségi titkárt megpillantotta, magához szólította őt és szívesen fogadta üdvözlését. A királyné nagy meglepéssel nyilatkozott utazásáról, örült a szép időnek és elmondta, hogy Lichteneggben nagyon hideg volt. Időközben Faure köztársasági elnök is kijött, akit a királyné a külön váróteremben fogadott. Az elnök kezét csókolt a királynénak és közel egy negyedóráig beszélgetett vele, azután a szalonkocsijához kísért, ahol a beszállásnál segítségére volt. A királyné ismételt megköszönte az elnöknek, hogy inkognitója daczára őt üdvözölni kijött. A királyné fekete ruhát viselt és kintűn színből volt. Párisból körülbelül ötnegyed órai időzés után utazott tovább.

A vám- és kereskedelmi szerződés felmondása.

Budapest, decz. 1. Az Ausztriával fennálló vám- és kereskedelmi szerződésünk mint a M-g feltétlenül megbízható forrásból értesül, magyar részről felmondatot. A felmondás közlése jegyzék alakjában történt, amelyet a magyar kormány az osztrák összminiszteriumhoz intézett és a

mely már tegnap óta Badeni osztrák miniszterelnök kezei között van. A felmondást a magyar kormány a jegyzék bevezetésében a kiegyezési tárgyalásoknak eddigi menetével és a vám- és kereskedelmi szövetségnek 23. §-ával okolja meg. — Az osztrák kormány ugyane forrás szerint szintén készült a felmondásra, de a magyar kormány ebben megelőzte, mint 1876-ban is, amikor ez a felmondás szintén magyar részről történt meg.

Uj államtitkár.

Budapest, decz. 1. Nemeskéri Kiss Pál, Zólyomvármegye főispánja földmivelési államtitkárrá nevezetett ki. Nemeskéri Kiss Pál életrajzi adatai a következők: Nemeskéri Kiss Pál 1856-ban, Sz.-Angeban (Franciaország) született. Édes atya nemeskéri Kiss Miklós ezredes, egykori emigráns. Középsiskoláit és jogi tanulmányait Franciaországban végezte; 24 éves korában hazajött, a vármegye közügyeiben tevékeny részt vett. 1882-ben szabadalvú programmal a korponai kerületben képviselővé választották. 1883. évben nőül vette Szapáry Vera grófnőt, Szapáry István gróf belső titkos tanácsos leányát. 1895-ben Zólyom vármegye főispánjává nevezetett ki s ez ideig ebben az állásban működött. Nemeskéri Kiss Pál édes atyjának mintegy 60.000 holdnyi végleges uradalmi gazdaságának vezetésében, — mely a felvidék egyik mintaszerű gazdasága — tevékeny részt vett. Pest Pilis Solt Kiskun vár megyei gödi saját birtokán nemeskéri Kiss Pál szintén passzióval gazdálkodik s ezen birtokon egyéb hasznos beruházásokon kívül 22 holdnyi mintaszerű szőlőtelepet rendezett be.

Szerbia királyának utazása.

Budapest, decz. 1. Sándor, Szerbia királya ma hajnali 6 óra 30 perczkor Nápolyból Rómába érkezett és a Hotel Quirinalba szállt.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése december 2-án.)

Budapest, decz. 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház ma rövid ülést tartott, melyen megválasztották a még hiányzó két jegyzőt és pedig a nemzeti párti Hoek Jánost és a néppárti Rakovszky Istvánt; majd a felirati és az összeférhetetlenségi bizottságoknak tagjai kerültek választás alá.

Ezután Polónyi Géza interpellációt intéz a miniszterelnökhöz az iránt, hogy miért nem tartalmazott a trónbeszéd kijelentést vagy valami tájékoztatást a békére vonatkozólag és mutatkoznak-e a láthatáron oly jelek, melyek azt megzavarhatják; továbbá van-e tudomása a kormánynak, hogy Németország és Oroszország közt az 1890. évi viszontbiztosítási szerződés állott fenn, tudomására hozták-e ezen körülményt az osztrák-magyar külügyi hivatalnak és mikor ismerte meg a magyar kormány a szerződés tartalmát, valamint hajlandó-e a tartalmat a Háznak is előterjeszteni; végül megengedhetőnek tartja-e a kormány a szerződést, tekintettel az Ausztria-Magyarország és Németország közt fennálló viszonyra és talált-e megnyugtatót arra nézve, hogy Németország uralkodó fejedelme az 1890. év óta nem kötött-e ilyfajta újabb szerződést Oroszországgal?

Kossuth Ferencz szintén a miniszterelnökhöz intézi interpellációját, vajjon igaz-e, hogy a magyar kormány felmondta az osztrákoknak a vám- és kereskedelmi szerződést; és ha igen, miért nem közölte ezt a Házzal; ha ellenben nem igaz, miért kezdett a kormány tárgyalásokat még a felmondás előtt, daczára, hogy a törvény értelmében azok csak a felmondás után kezdetek?

Báffy báró miniszterelnök kijelenti, hogy Polónyi interpellációja nagyfontos-

ságu kérdéseket érint és ezért arra később fog válaszolni; most csak azt konstatálja, hogy az előterjesztett interpelláció éle a hármasszövetség ellen irányul. A trónbeszédért a kormány elvállalja a felelősséget; hogy pedig a külügyi helyzetre vonatkozó kijelentések abba fel nem vétettek, annak oka az, hogy a kormány feleslegesnek tartotta ismételni azt, ami néhány héttel ezelőtt, október hatodikán a külügyi helyzetre nézve elmondott és amely helyzet azóta lényegében semmiképen sem változott.

Élénk tetszésnyilvánítások és helyeslések hangzottak fel a kormányelnök beszédének végén; mire megállapították a legközelebbi ülés napját és munkarendjét. Az elnök ezután az ülést berekesztettnek nyilvánítja.

Az ó-budai mandátum.

Budapest, decz. 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az ó-budai mandátumot hir szerint Gerlóczy Károly alpolgármesternek ajánlják fel, ki szabadalvú párti programmal lépne fel. Politikai körökben beszélnek, hogy úgy a Kossuth-, mint a nemzeti párt szintén jelöltet állítanak. Más verziók szerint Ugron Gábor lépne fel Ó Budán.

A tőzsdéről.

Budapest, decz. 2. (A nbcskerekeli Lloyd-társulat távirata.) Kötöttet buza tavaszra 8.11—12, tengeri május—juniusra 4.00—01, zab tavaszra 5.95—96, repce 11.10—20. Buzában a kínálat gyenge, vételkésv lanyha, forgalom 8.000 mm.

Szerkesztői üzenetek.

N-i. Hiszen igaza van Nagysádnak, hogy kiasó hangosan mulatnak nálunk a színházban, de hát tessék elhinni, hogy másutt sem viselkednek az emberek trappisták módjára. A nevetőkre kár haragudni, de már abban igaza van Nagysádnak, hogy a pizszegők rontják a mulatságunkat. Nem azokat gondoljuk, kiknek nem tetszik valamelyik színész működése és kifütyölik azt, ahhoz elvégre is joguk van, s amint a színész eltűri a tapsot, el kell szenvednie a fütyölést is. Olaszországban ez mindennapi dolog s ott még egy kis czitrommal meg záptojással toldják meg a nem tetszést. De nálunk kezd egy másik specialitás mutatkozni. Kétszáz ember tapsol pl. egy komikus kuplójának, meghálálván neki, hogy mulattatta (a hallgatót). Van azonban a színházban tis ember, aki nem szeret nevetni, ez elkezd pizszegni, még pedig igen hangosan, elrontván a színészeket is, meg a közönséget is a jó kedvét. Ezeket a fanyar urakat jó volna valami uton-módon megteríteni.

Zs. Nem igen irunk magánleveleket, de néha kivételt teszünk.

H. M. Szives ajánlatát köszönettel elfogadjuk.

P. P. És Ön azt hiszi, hogy ki lehet nyomtatni egy verset, melyben ily passzus elfordul:

A fagy

Ah óriási nagy,

De te mégis enyém vagy.

Tessék elhinni, hogy nem muszáj verset írni.

Módos. Tessék a kötet árát, 1 frt. Sz. Szigethy Vilmos (Nagybecskerek) címére küldeni, mire megkapja a „Nebántsvirág”-ot.

B. N. Tárcaja ma jön. A többi is sorra kerül.

F. Legbiztosabban délután 3 és 5 óra között találja meg a szerkesztőségben.

P. V. Clair Vilmos „Párbaj-coder”-e karácsony előtt jelenik meg.

Nyilttér.*

Mindazon ismerőseimnek és barátaimnak, kiktől az idő rövidsége miatt személyesen nem búcsushattam el, ezúton mondok egy-egy Isten hozzádot.

Dr. Nagy Jakab,

volt toráki körorvos.

1121 1-1

*) Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Hirdetések.

7833. szám. 1106-3.3

Pályázati hirdetmény.

Torontál vármegye központi járásába kebelezett Béga-Szent-György községében megüresedett segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

A javadalmazás évi 500 forint készpénz s szabad lakás.

Felhívom a jelzett állásra pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket folyó évi december hó 15-ig hivatalomhoz betérjesszék.

N.-Becskeken, 1896. évi november hó 23-án.

Daniel,
tb. főszolgabíró.

Arverési hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy mindazon zálogtárgyak, melyek a törvény értelmében lejártak, 1896. évi december hó 7-én délelőtti 9 órakor az alulírott intézetben nyilvános árverés alá kerülnek. Ezen zálogtárgyak hosszabbítása csak 1896. december hó 5-éig eszközölhető.

Nagybecskerek, 1896. november hó 18-án.

Első nagybecskereki zálogintézet.

1076-3.3

7714. szám. 1103-3.3

Pályázati hirdetmény.

Torontál vármegye központi járásába kebelezett román-écskai körjegyzőségben lemondás folytán megüresedett segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

A javadalmazás évi 400 forint.

Felhívom a jelzett állásra pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket folyó évi december hó 15-ig hivatalomhoz betérjesszék.

N.-Becskeken, 1896. évi november hó 28-án.

Daniel,
tb. főszolgabíró.

1311. tkv. szám. 1896. 1119-1.1

Arverési hirdetmény.

A perlaszi kir. jbiróság, mint tkvi hatóság részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Dobrájevits István végrehajtonak Mojim Milka tomaseváci lakos vjhajtást szenvedett elleni 43 frt 73 kr. tökekövetelés, ennek 1888. évi augusztus hó 18. napjától járó kamatai, 8 frt 89 kr. perbeli, 8 frt 89 kr. perbeli, 8 frt 35 kr. megállapított jelenlegi és még felmerülendő költségek kielégítése végett 1896. évi december hó 30. napján d. e. 9 órakor Tomasevácz községénél, az ezen kir. jbiróság területén fekvő Tomasevácz községe 1194. sz. tkvben foglalt következő ingatlanok, u. m.:

1. 277 ö. i. ház és 420 □-öl házhely egészben 120 frt;
2. a II. dülöbéli 86 hrsz. 1⁰⁰⁰ hold I. oszt. szántónak Mojim Milkát illető $\frac{1}{4}$ része 73 frt;
3. a III. dülöbéli 86 hrsz. 1⁰⁰⁰ hold I. o. szántónak Mojim Milkát illető $\frac{1}{4}$ része 73 frt;
4. a IV. dülöbéli 86 hrsz. a 1⁰⁰⁰ hold I. oszt. szántó egészben 168 frt;
5. az I. dülöbéli 13 hrsz. a. 1⁰⁰⁰ hold I. oszt. szántónak Mojim Milkát illető $\frac{1}{4}$ része 73 frt;
6. a II. dülöbéli 13 hrsz. a. 1⁰⁰⁰ hold I. oszt. szántónak Mojim Milka nevének álló $\frac{1}{4}$ része 73 frt;
7. III. dülöbéli 13. hrsz. 1⁰⁰⁰ hold I. oszt. szántónak Mojim Milkát illető $\frac{1}{4}$ része 73 frt;
8. a 86 hrsz. a. 1⁰⁰⁰ I. oszt. kaszálló egészben 132 frt;
9. 59 hrsz. a. 39 □-öl szálló egészben 4 frt;
10. 62 hrsz. a. 604 □-öl szálló egészben 36 frt;
11. 62 hrsz. 1067 □-öl szálló egészben 63 frt ezennel megállapított kikiáltási ár mellett külön-külön el fognak árverez-

tetni, ekkorán magasabb ígérlet hiányában a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

A venni szándékozók kötelesek a kikiáltási árnak 10% készpénzben vagy óvadékképesnek nyilvánított értékpapírokban bánatpénzzel letenni.

A kir. jbiróság tkvi oszt. Perlaszon, 1896. október 20.

Tóth,
kir. aljárásbíró.

7832. szám. 1105-3.3

Pályázati hirdetmény.

Torontál vármegye központi járásába kebelezett Szerb-Elemér községében lemondás folytán megüresedett segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

A javadalmazás évi 400 frt

Felhívom a jelzett állásra pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket 1896. évi december hó 15-ig hivatalomhoz betérjesszék.

N.-Becskeken, 1896. évi november hó 23-án.

Daniel,
tb. főszolgabíró.

11309. tkvi sz. 1896.

Arverési hirdetmény.

A törökbecsei kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajtonak Czechemeister Anna beodrai lakos végrehajtást szenvedő elleni 168 frt 31 kr iránti vjhajtási ügyében, Sporer József basahidi lakos késedelmes vevő kárára és veszélyére a területen levő Beodra község határában fekvő 600 sz. tkvben foglalt 523. és 664. ö. i. sz. ház és (1146-1147.) hrsz. beltelek 507 frt kikiáltási árban 1896. évi december hó 19-ik napján délelőtti 9 órakor Beodra községében árverés alá fog bocsájtani és a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában jelölt és óvadékképesnek nyilvánított értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben, és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedése után 15 nap, a másodikat 30 nap, az utolsót 45 nap alatt mindig az árverés napjától számított 6% kamattal együttesen a török-becsei kir. adóhivatalnál, mint letéti pénztárnál szabályszerű letéti kérvény kapcsán lefizetni és a vétel után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatali órák alatt a kir. járásbíróóság

tkvi irattárában és Beodra község előljáróságánál megtekinthetők.

Kelt Török-Becsén, 1896. évi okt. 29-én. A kir. járásbíróóság, mint tkvi hatóság.

Jakabffy,
kir. jbiró.

1115-1.1

7834. szám. 1104-3.3

Pályázati hirdetmény.

Torontál vármegye központi járásába kebelezett lázárköldi körjegyzőségben lemondás folytán megüresedett segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

A javadalmazás évi 400 frt.

Felhívom a jelzett állásra pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket 1896. évi december hó 15-ig hivatalomhoz betérjesszék.

N.-Becskeken, 1896. évi november hó 23-án.

Daniel,
tb. főszolgabíró.

11038. tkvi. sz. 1896.

Arverési hirdetmény.

A törökbecsei kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Eckstein Fülöp lugosi lakos önkéntes árverési ügyében a területen levő Beodra község határában fekvő 454. sz. tkvben foglalt A. 1 sor. a. 344 öisz. és 889 hrsz. beltelek 1000 frt kikiáltási árban 1897. évi január hó 26-ik napján délután 3 órakor Beodra községében árverés alá fog bocsájtani és a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10% készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában jelölt és óvadékképesnek nyilvánított értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételért 2 egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedése után egy hónap, a másodikat két hónap alatt, mindig az árverés napjától számított 6% kamattal együttesen a török-becsei kir. adóhivatalnál, mint letéti pénztárnál szabályszerű letéti kérvény kapcsán lefizetni és a vétel után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatali órák alatt a kir. járásbíróóság telekkönyvi irattárában és Beodra község előljáróságánál megtekinthetők.

Kelt Török-Becsén, a kir. járásbíróóság tkvi hatóságánál, 1896. évi október hó 24-én.

Jakabffy,
kir. aljárásbíró.

1109-1.1

◆ Telefon 35. szám. ◆

◆ Telefon 35. szám. ◆

KURLÄNDER IMRE

Nagybecskerek, Korona-utca 585/II. szám, a gözmalommal szemben.

Elsőrendű

száraz tűzifa

azonkívül valódi szagtalan

porosz köszén

Wildenscheinsegen-Richterhof-féle bányából.

1014-52.16